

Avsnitt 4.5: Variantförteckning 1731 – 1733

1731

32 undersökta mynt, 3 åtsidor, 3 frånsidor och 3 varianter. En åtsida/frånsida/variant (7-6a) består av ett enda exemplar och möjligen är myntet av koppar.

Med 1731 års mynt börjar ett nytt kapitel om 1-ören av silver. Myntmästarinitial (GZ) finns åter på plats. Från och med nu så är kvistarna enkla. Bladen är nu en aning längre, mer vridna och vissa blad kan uppfattas som en aning veckade framförallt på längden. De hänförs i avsnitt 5 till grupp E, men är kanske inte riktigt typiska. För första gången ses nu kronans bortre bågar genom kronan som streck eller som punkter ovan streck. Kanterna på monogrammet är markerade vilket gör att mitten på de bredare partierna uppfattas var på samma nivå som de släta delarna av myntet. Globkorsen är låga och försedda med kulor. Kronringen är utsmyckad med tre ovaler omväxlande med fyra kolon. På frånsidan är sveakronorna stora och har fått en ny utsmyckning som är densamma som åtsidans kronring. De två nya åtsidor som präglas 1731 slås också 1732. En åtsida (7-6a) präglades både 1726 och 1728 och kombineras 1731 med en frånsida som kanske påminner mer om 1730 års frånsidor än de två övriga frånsidorna från 1731.

3-1a (19 ex.). Ett parti på vänstra kvisten är ovanligt bladtätt. Åtsidan präglas även 1732. På frånsidan är sveakronorna stora och konturen av sidorna ovanligt raka och endast svagt vinklade utåt. Över och strax till vänster om valörettan syns på flertalet exemplar i studien ett böjt streck.

5-5a (12 ex.). På förstoringen av höger sida är bären markerade med svart. Åtsidan präglas även år 1732, men är inte samma som den 5-5 som präglas 1733. Även på denna variant är konturen av sidorna på sveakronorna ovanligt raka, men mer vinklade utåt. På det undre böjda strecket i kronbotten på övre vänstra sveakronan fanns en klump på undersökta exemplar.

7-6a (1 ex). Det undersökta myntet är i dåligt skick och kan vara avslag i koppar. Läsbara partier har samma struktur som 7-6a 1726 och 1728.

1732

176 undersökta mynt, 9 åtsidor, 12 frånsidor, 17 varianter

Två åtsidor (3-1a och 5-5a) präglades också under 1731 och en åtsida (4-4a) hade präglats 1724, 1726, 1727 och 1728. Sex åtsidor är nya för året varav tre också slogs 1733. Monogrammet har markerade kanter, globkorsen är med få undantag låga, medan utsmyckningen av kronringen varierar. En för året ny åtsida (3-3a) har tre ovaler och fyra kolon vilket då är gemensamt för de två åtsidorna som slogs 1731. En variant (4-4b) har tre ovaler och två partier med fyra punkter i romboid struktur och denna variant återkommer 1733. De övriga varianterna har tre ovaler och fyra punkter, dock kan någon punkt fattas eller tillkomma. På frånsidan är sveakronorna mindre än de var 1731. De varierar en del i utformning och utsmyckningen av kronringen skiljer sig från 1731 års tre ovaler/romboider och fyra kolon. Det vanliga på 32:orna är 3 ovaler/romboider och två punkter men varianter med kolon förekommer också. På en variant (4-2a2) är valör I lika lång som årtals-I vilket inte är det normala. Normalt är valör-I kortare än årtals-I. Vanligen finns det en punkt efter årtalet, men den saknas på en del varianter och är svagpräglad på andra.

Åtsidan 4-4a tillhör grupp C, övriga åtsidor tillhör grupp E (se avsnitt 5).

3-1a (12 ex.). Åtsidan präglades även 1731. **a1** (5 ex.) har bland annat ett kortare avstånd mellan G och Z (smalt GZ) än **a2** (7 ex.). Både a1 och a2 har punkt efter årtal. Det är vanligt med en klump vid 2:ans fot hos a2. Foto a1: Peter Österlund, J Pedersen Mynthandel.

3-3a (29 ex.). I likhet med 1731 års ettöringar är kronringen hos denna åtsida utsmyckad med tre ovaler och fyra kolon. Det är bara denna variant av de som är nya för 1732 som har denna utsmyckning. Bladen är småprickiga. Åtsidan återkommer 1733 (3-3c). **a1** (21 ex.) har ett smalare 17 och punkt saknas efter årtal. **a2** (2 ex.) har ett bredare 17 och punkt efter 32. På de exemplar som jag har sett tycks punkten efter valör-I vara förskjuten långt bort till höger och är nästan mitt under sveakronan. Punkten kan ju vara en rund klump, men i så fall fattas punkt efter I eller är mycket svag. **a3** (6 ex.) har bredare 17 och punkt efter 32. Jämfört med a2 är 17 lägre ställd på a3. På myntkabinettet i Växjö finns 3-3a1 slagen i koppar bevarad. Foto åtsida och a1: Petra Holmberg, Holmbergs Mynthandel.

Frånsidorna a1 och a2 finns på nästa sida.

3-3b (14 ex.). Kvistarna är korta på denna variant och når nätt och jämt upp till monogrammets övre del. Frånsidan har punkt efter årtal och bedöms vara samma som 5-5a2.

3-3c (29 ex.). **c1** (19 ex.) har tre ovaler och två kolon i sveakronornas kronring och valör-I befinner sig rakt under 7. En del exemplar har en klump på 2:ans fot. Frånsidan är den samma som 5-5a1. **c2** (10 ex), som är samma frånsida som 4-4a1, har tre ovaler och två punkter i kronringen, valör-I är placerad under och till höger om 7.

4-2 (23 ex.) **a1** (10 ex.) har valör-I under och något till höger om 7, **a2** (11 ex.) har valör-I under och klart till höger om 7 och **a3** (1 ex.) har valör-I rakt under 7. Punkten efter valör-I förhållande till nedre sveakronan är klart olika för de tre frånsidorna. a3 är samma frånsida som 4-4a2. Foto: åtsida och a1: Petra Holmberg, Holmbergs Mynthandel.

a3 – Se 4-4a2 nedan

4-4a (21 ex.) Är samma åtsida som präglades 1724, 1726, 1727 och 1728. Åtsidan tillhör grupp C. Hos **a1** (12 ex.), som är samma frånsida som 3-3c2, är valör-I under och till höger om 7. Hos **a2** (9 ex.) är valör-I rakt under 7 och frånsidan är densamma som för 4-2a3.

4-4b (16 ex.). Bladen är tydligt småprickiga och kronringen på åtsidan har tre större ovaler och två partier om fyra punkter i romboid struktur. Åtsidan återkommer 1733 (4-4a). Kronringen på frånsidans sveakronor är utsmyckade med tre romber och två mindre punkter. Frånsidan saknar punkt efter årtal och är samma frånsida som 4-5a.

4-5a (16 ex.). Bladen är småprickiga. Åtsidan återkommer 1733. Bären är markerade med svarta punkter på förstoringarna. Frånsidan är densamma som till 4-4b och saknar punkt efter årtal.

5-5a (16 ex.). Åtsidan präglades även år 1731, men är inte samma som den 5-5a som präglades 1733. **a1** (7 ex.) har sveakronor med tre ovaler och två kolon och frånsidan är samma som 3-3c1. **a2** (8 ex.) har sveakronor med tre ovaler och två punkter. Frånsidan bedöms vara samma som 3-3b. Både a1 och a2 har punkt efter årtal. Foto åtsida och a2 - Peter Österlund, J Pedersen Mynthandel.

1733

201 undersökta mynt, 14 åtsidor, 15 frånsidor och 20 varianter

Tre åtsidor (3-3c, 4-4a och 4-5a) präglades 1732 och två andra (4-4b och 4-4c) präglades också 1734. Alla de tre åtsidorna som slogs 1732 har bland sina frånsidor varianter med 3 punsad på 2. En av dessa frånsidor finns ihop med två åtsidor (3-3c och 4-4a). Fyra åtsidor tillhör grupp E. Tre av dessa slogs också 1732. Tio åtsidevarianter tillhör grupp F, som är ny för året och som karaktäriseras av att bladen är tydligt veckade (se avsnitt 5). De som är nya för 1733 har som regel ett monogram med delvis markerade kanter, låga globkors och utsmyckningen av kronringen är oftast tre ovaler samt fyra punkter eller kolon. Nytt för året är att det finns åtsidor med ett eller två bär mycket nära kvistkrysset och de är alla på höger sida. På frånsidan är sveakronorna vanligen relativt små och utsmyckningen är oftast tre ovaler och två punkter. Två varianter har dock kolon i stället för punkter. På samtliga

varianter finns en punkt efter årtal. Normalt är valör-I är placerad rakt under eller rakt under och till höger om 7. På två frånsidor (5-5a2 och 5-6a) är dock valör-I under och klart till vänster om 7.

Det finns minst tre varianter som även är slagna i koppar, 3-3c2, 4-6a och 5-6a och exemplar av sådana kopparmynt finns bevarade på Myntkabinettet tillhörande Smålands museum i Växjö.

3-3a, grupp F (1 ex.). Åtsidan är ny för 1733 och den slogs bara detta år. Frånsidan är samma som 4-4a2.

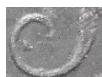
3-3b, grupp E (15 ex.). Detta är den enda grupp-E-variant som inte också slogs 1732. **b1** (13 ex.) har smalare GZ och årtalssiffrorna är i nivå med övre delen av de yttre bladen av den nedre sveakronan. På några exemplar ses extra strukturer vid området för sista 3:an. **b2** (1 ex.) har bredare GZ och årtalssiffrorna är över de yttre bladen på nedre sveakronan. Flertalet, om inte alla 3-3b1 har på åtsidan en liten klump inuti nedre böj, vilket saknas på två undersökta exemplar av 3-3b2. b1 är hämtat från Uppsala universitets myntkabinett, databas Alvin.

b1

b2

3-3c, grupp E (19 ex.). Bladen har prickar. Denna åtsida slogs också 1732 (3-3a). **c1** (14 ex.) har 3 punsat på 2 och kronringen på sveakronorna har tre större ovaler och två punkter. Frånsidan är samma som 4-4a1. **c2** (5 ex.) har en ren 3:a och kronringen på sveakronorna har tre ovaler och två kolon. c2 är samma frånsida som på 4-4b. Bilden av c2 nedan är foto på avslag i koppar från myntkabinettet på Smålands museum i Växjö.

3-4a, grupp F (12 ex.). Första bäret på höger sida sitter nära kvistkrysset. Monogrammet har kraftiga böjar liknande de som se på 1723 flätade kvistar 3-3f och strecket mitt på F är tjockt och ovanligt kort. På andra bilden av åtsidan är bären markerade med svart.

4-3a, grupp F (17 ex.). a1 (9 ex.) har större sveakronor jämfört med de på a2 (8 ex). a2 har en liten nabbe på ovansidan av första 3:an och frånsidan är samma som 4-3b.

4-3b, grupp F (3 ex.). Bären på den andra bilden av åtsidan är markerade med svarta prickar. Frånsidan är densamma som 4-3a2. Första 3:an har en liten nabbe på ovansidan.

4-4a, grupp E (7 ex.). Bladen är tydligt småprickiga och kronringen på åtsidan har tre större ovaler och fyra partier om fyra punkter i romboid struktur. Denna utsmyckning finns bara på denna variant år 1733. Åtsidan slogs också 1732 (4-4b). a1 (4 ex.) är samma som 3-3c1 och har 3 punsad på 2 och smalare GZ. a2 (3 ex.) är samma som 3-3a och har en ren 3:a och bredare GZ.

4-4b, grupp F (13 ex.). Åtsidan slogs också 1734 (4-4a). Frånsidan är densamma som 3-3c2.

4-4c, grupp F (9 ex.). Åtsidan slogs också 1734 (4-4b).

4-4d, grupp F (18 ex.). På många exemplar finns en stor klump som gör att det ser ut som F står på ett fundament. Bären under eller vid sidan av klumpen visas på teckning. På frånsidan kan det förekomma en sträng vid Z. Foto: åtsida och hel frånsida: Peter Österlund, J Pedersen Mynthandel.

4-5a, grupp E (15 ex.). Bladen är tydligt småprickiga. Åtsidan slogs också 1732. På **a1** (14 ex.) är 33 bredare än på **a2** (1 ex.). På åtsidan till a1 finns exemplar med en större klump i bladverket klockan 9. På a1 kan det också förekomma strängar vid Z och denna frånsida är samma som 5-5a1. På a2 är sista 3:an punsad på 2 och på det enda exemplaret som påvisades i inventeringen fanns en klump på nedre delen av 3:an. Denna frånsida är inte samma som den med 3 på 2 som utgör 3-3c1 och 4-4a1. Foto åtsida och a1: Magnus Wijk, Myntauktioner i Sverige AB.

4-6a, grupp F (43 ex.). Detta är den vanligaste åtsidan med året 1733. På frånsidan har ringen på Ö punsats två gånger med rest ovanför ring och inuti ring nedtill.

5-5a, grupp F (21 ex.). **a1** (19 ex.) har valör-I under och till höger om 7, medan **a2** (2 ex.) har valör-I under och till vänster om 7. a1 är samma frånsida som 4-5a1. Foto åtsida och a1: Petra Holmberg, Holmbergs Mynthandel.

a1

a2

5-6, grupp F (8 ex.). På andra bilden är bären markerade med svarta prickar. I likhet med 5-5a2 så är valör-I under och till vänster om 7:an men frånsidorna är inte samma.

